

St. prp. nr. 78. (1966—67)

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Norge og Israel til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Oslo 2. november 1966.

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 10. mars 1967,
godkjent ved kongelig resolusjon samme dag.*

(Foredratt av statsråd Kåre Willoch.)

Sammendrag.

Etter at forutgående forhandlinger mellom Norge og Israel hadde ført til enighet, ble det den 2. november 1966 undertegnet i Oslo en overenskomst mellom de to land til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue.

Overenskomsten er i det vesentlige basert på den mønsteravtale som ble utarbeidet av OECD's skattekomité i 1963.

Avtale av 1. februar og 24. mai 1955 mellom Norge og Israel om gjensidig fritakelse for beskatning av skipsfart og luftfart skal ikke ha virkning i den tid den nye overenskomst er i kraft.

I tiden 28. til 30. oktober 1964 ble det ført forhandlinger i Oslo mellom en norsk delegasjon og en delegasjon fra Israel om inngåelse av en skatteavtale mellom de to land.

Den norske delegasjon, oppnevnt av Utenriksdepartementet, hadde følgende sammensetning:

Ekspedisjonssjef A. S c h e e l, Finansdepartementet, delegasjonens formann, daværende konsulent Stener A. H a n s o n, Finansdepartementet.

Forhandlingene, som ble ført på grunnlag av et utkast fremlagt av den norske delegasjon, hovedsakelig bygget på OECD's mønsteravtale, førte til enighet om et utkast til overenskomst til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue. Det ble senere korresponderet mellom Finansdepartementet og vedkomne israelske myndig-

heter om enkelte mindre endringer og rettelser i utkastet. Bl. a. ble utkastets geografiske anvendelsesområde (artikkel 3) utvidet til å omfatte havbunnen og undergrunnen i de undersjøiske områder utenfor kysten som er undergitt norsk statshøyhet for så vidt angår utnyttelse og utforskning av naturforekomster.

Det utkast til overenskomst delegasjonene var blitt enige om, ble undertegnet i Oslo av utenriksminister John Lyng den 2. november 1966, i henhold til fullmakt gitt ved Kronprinsregentens resolusjon av 25. mars 1966.

Overenskomsten er utferdiget på engelsk og følger med oversettelse til norsk som trykt vedlegg til denne proposisjon.

Overenskomsten består av 32 artikler, inndelt i 7 kapitler:

De avvikelser fra OECD's mønsteravtale som forekommer gjelder stort sett beskatning av dividender, renter og royalties. Kildestaten er særlig for de to sistnevnte inntektsformer forbeholdt en begrenset beskatningsrett som går videre enn OECD's mønsteravtale.

Til de enkelte kapitler i overenskomsten bemerkes:

Kapittel I inneholder bestemmelser om hvilke personer og hvilke skatter overenskomsten kommer til anvendelse på (artiklene 1 og 2).

Artikkel 1 bestemmer at overenskomsten får anvendelse på personer som er bosatt i en av eller i begge de kontraherende stater.

Etter artikkel 2 omfatter overenskomsten både inntektsskatt og formuesskatt.

De norske skatter overenskomsten særlig får virkning for er formues- og inntektsskatt til staten, skatteutjevningsavgift til staten, særskatt til utviklingshjelp, avgift til staten av

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Norge og Israel til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue.

utenlandske kunstneres honorarer, inntekts- og formuesskatt til kommunene og sjømannsskatt.

Kapittel II inneholder definisjoner av forskjellige uttrykk som er nyttet i overenskomsten (artiklene 3—5), samt bestemmelser om overenskomstens stedlige anvendelsesområde. I likhet med de skatteavtaler Norge tidligere har sluttet er overenskomstens stedlige anvendelsesområde begrenset til å gjelde selve Norge. Den gjelder således ikke for Svalbard, Jan Mayen og norske besittelser utenfor Europa. Det bemerkes at overenskomsten omfatter havbunnen og undergrunnen i de undersjøiske områder utenfor kysten som er undergitt norsk statshøyhet i henhold til Kgl. resolusjon av 31. mai 1963 for så vidt angår utnyttelse og utforskning av naturforekomster. Ved lov av 11. juni 1965 nr. 3 er det fastsatt bestemmelser om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster. Det fremgår av lovens § 1 at utvinning av petroleumsforekomster i de havområder som er nevnt i lov av 21. juni 1963 nr. 12 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster etter skattelovene blir å likestille med virksomhet som drives i selve Norge. For Israel gjelder overenskomsten for Den Israelske Stat.

Kapittel III inneholder bestemmelser vedrørende skatt av inntekt (artiklene 6—22).

Etter artikkel 6 er inntekt av fast eiendom forbeholdt den stat til beskatning hvor eiendommen ligger.

Artikkel 7 inneholder bestemmelser om skattlegging av næringsvirksomhet. Hovedregelen er at et foretakende i den ene stat ikke skal skattlegges for inntekt i den annen stat, med mindre det driver virksomhet i sistnevnte stat fra et der beliggende fast driftssted. Hvis det driver slik virksomhet i den annen stat, kan foretaket skattlegges der, men bare for så vidt angår inntekt som kan henføres til det faste driftssted.

Artikkel 8 inneholder bestemmelser om beskatning av skipsfarts- og luftfartsinntekter. Det fastslås i punkt 1 at fortjenesten ved drift av skip og luftfartøyer i internasjonal fart bare kan skattlegges i den stat hvor den virkelige ledelsen for foretaket har sitt sete. (Regelen er overensstemmende med det prinsipp som er kommet til uttrykk i OECD's mønsterartikkel 8, punkt 1). Da imidlertid en bestemmelse med tilsvarende innhold i praksis har medført visse fortolkningsvanskeligheter i tilfelle hvor et skipsfartsforetakende drives av to eller flere solidarisk ansvarlige sameiere, når en eller flere av dem (herunder også aksjeselskaper) er bosatt (hjemmehørende) i den ene stat og

de øvrige sameiere er bosatt i den annen stat, ble man enig om et norsk forslag om utformingen av punkt 2 i artikkelen. Denne bestemmelse går ut på at for skipsfartsinntekter som tilfaller et foretakende som drives av fullt solidarisk ansvarlige sameiere, hvor en eller flere er bosatt i den ene stat, og en eller flere bosatt i den annen stat, tilligger beskatningsretten den stat hvor skipet er registrert.

Videre er det som punkt 3, også etter forslag fra norsk side, tatt med en bestemmelse om at inntekt ved fiske, selfangst eller hvalfangst i internasjonalt farvann skal skattlegges på samme måte som nevnt i punkt 1, henholdsvis punkt 2.

Endelig ble det tatt inn en bestemmelse med sikte på å sikre at norsk inntekt av SAS skal være fritatt for å svare skatt i Israel.

Artikkel 10 omhandler beskatning av dividender, og fastslår i punkt 1 at dividender kan skattlegges i den stat hvor mottakeren av dividendene er bosatt. Kildestaten er imidlertid forbeholdt beskatningsrett i et begrenset omfang, og denne rett er fastsatt forskjellig for Norges og Israels vedkommende. Kildeskatten i Norge er redusert fra 25 % til 15 % og til 5 % når minst 50 % av aksjekapitalen i det norske selskap tilhører et israelsk aksjeselskap. Kildeskatten i Israel er i alle tilfelle 25 %. Forskjellen med hensyn til kildeskatt av dividender er begrunnet med at den norske skatt på selskaper er høyere enn den skatt som pålegges selskaper etter israelsk lovgivning.

Artikkel 11 omhandler beskatning av renter. Hovedregelen er at renter som skriver seg fra en kontraherende stat og utbetales til en person som er bosatt i den annen kontraherende stat kan skattlegges i den sistnevnte stat. Kildestaten er imidlertid forbeholdt en kildeskatt begrenset til 25 %. Dette er en fravikelse av OECD's mønsteravtale hvor kildeskatten ikke må overstige 10 %.

Artikkel 12 gjelder beskatning av royalties. Etter OECD's mønsteravtale er royalties forbeholdt den stat til beskatning hvor mottakeren av slik inntekt er bosatt. I den foreliggende avtale er det imidlertid fastsatt bestemmelse om en kildeskatt begrenset til 10 %. Slik kildeskatt er også fastsatt i de skatteavtaler Israel har sluttet med andre stater i de senere år. Det er forøvrig tatt forbehold om kildeskatt av royalties fra flere stater som er medlemmer av OECD.

Artikkel 13 inneholder bestemmelse om beskatning av formuesgevinst. Gevinst ved salg av fast eiendom kan skattlegges i den stat eiendommen ligger i. Gevinst ved salg av løsøre er forbeholdt den stat til beskatning hvor selgeren er bosatt, med unntak for salg av løs-

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Norge og Israel til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebygging av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue.

øre knyttet til fast driftssted i den annen stat. Gevinst ved salg av skip og luftfartøyer som brukes i internasjonal fart skattlegges etter de samme regler som er fastsatt i overenskomstens artikkel 8 om inntekt av slik virksomhet.

Artikkel 14 omhandler skatt av inntekt som skrives seg fra personlige tjenester. Etter hovedregelen i artikkelens punkt 1 blir slik inntekt bare å beskattes i den stat hvor vedkommende er bosatt. Det er dog gjort unntak for personer som er bosatt i den ene stat, som oppholder seg i den annen stat og driver sitt yrke der i et tidsrom utover i alt 183 dager i vedkommende skatteår. Bestemmelsene i overenskomstens punkt 3 om beskatning av sjømenn og flymannskaper i internasjonal fart fastslår at godtgjørelse som vedrører et ansettelsesforhold undergis beskatning i den kontraherende stat hvor den virkelige ledelse for foretaket har sitt sete. Hvis arbeidet utføres ombord i et skip som drives av solidarisk og fullt ansvarlige eiere, skattlegges vedkommende i den stat hvor skipet er registrert. Samme regler gjelder for godtgjørelse for arbeid utført ombord i et fiske-, selfangst- eller hvalfangstfartøy.

Artikkel 15 fastslår at styregodtgjørelse m. v. (herunder godtgjørelse som utbetales til medlemmer av representantskapet) beskattes i den stat hvor det selskap som utreder godtgjørelsen har sitt sete.

Artikkel 16 inneholder bestemmelse om beskatning av opptredende kunstnere og idrettsmenns inntekter. Disse inntekter beskattes i den stat hvor virksomheten drives.

Artikkel 17 bestemmer at pensjoner og liknende godtgjørelse bare skal skattlegges i den stat hvor pensjonisten er bosatt.

Artikkel 18 omhandler beskatning av lønn og pensjon for offentlig tjeneste. Slik godtgjørelse kan beskattes i den stat som utreder godtgjørelsen når mottakeren ikke er borger av den annen stat.

Artikkel 19 gjelder beskatning av studenter og lærlinger som er bosatt i en kontraherende stat og midlertidig oppholder seg i den annen kontraherende stat i studieøyemed. Disse blir ikke å skattlegges i sistnevnte stat for beløp som sendes fra utlandet eller inntekter i oppholdsstaten som er nødvendig for deres underhold, undervisning eller opplæring.

Artikkel 20 etablerer skattefrihet for personer som er bosatt i den ene stat og som i en periode som ikke må overstige to år, etter oppfordring fra et universitet, en høyskole eller annen høyere undervisnings- eller forskningsinstitutt i den annen stat, oppholder seg der utelukkende for å undervise eller for å drive forskning.

Artikkel 21 fastslår at andre inntekter enn

de som er uttrykkelig omhandlet i de foregående artikler bare skal kunne beskattes i den kontraherende stat hvor mottakeren er bosatt.

Kapittel IV inneholder bestemmelser angående beskatning av formue. Formue kan i alminnelighet bare skattlegges i den stat som er tillagt beskatningsretten med hensyn til avkastningen av den samme formue (artikkel 22).

Kapittel V inneholder bestemmelser om fremgangsmåten ved forebygging av dobbeltbeskatning (artiklene 23 og 24).

For Norges vedkommende bygger overenskomsten på det såkalte «fordelings»-system (artikkel 23). Dette innebærer at den stat som i henhold til de enkelte bestemmelser i overenskomsten ikke er berettiget til å skattlegge en bestemt inntekt, skal sette slik inntekt ut av betraktning ved beregningen av den inntekt som er skattbar i denne stat. Det er dog tatt forbehold om at vedkommende stat har adgang til ved beregningen av sin skatt å anvende den samme skattesats som ville ha kommet til anvendelse hvis vedkommende inntekt ikke hadde vært unntatt fra beskatning.

For Israels vedkommende bygger overenskomsten på det såkalte «credit»-system (artikkel 24). Dette går ut på at en person som er bosatt i Israel har krav på å få fradrag i israelske skatter svarende til det skattebeløp som er betalt i Norge. Det fradrag som gis skal imidlertid ikke overstige den del av inntektsskatten, beregnet før fradraget gis, som svarer til den inntekt som kan skattlegges i Norge.

Kapittel VI inneholder enkelte særlige bestemmelser (artiklene 25—31).

Artikkel 25 om ikke-diskriminering er i det vesentligste basert på OECD-formelen.

Artikkel 26 omhandler den fremgangsmåte som skal følges når en person som er bosatt i en av statene mener at han er eller vil bli utsatt for dobbeltbeskatning og i denne anledning vil fremsette klage. Bestemmelsen er i samsvar med OECD-formelen.

Artikkel 27 omhandler utveksling av opplysninger og er i samsvar med OECD-formelen.

Artikkel 28 gir adgang til ved senere notevexling å treffe avtale om gjensidig bistand til innfordring av skatter som går inn under overenskomsten.

Artikkel 29 gir adgang til ved senere notevexling å utvide overenskomsten til å omfatte enhver del av Norges territorium som uttrykkelig er unntatt fra overenskomstens anvendelsesområde.

Artikkel 30 fastslår at skattemessige fordelinger som etter folkerettslig sedvanerett eller internasjonale avtaler tilkommer diplomatiske og konsulære tjenestemenn ikke berøres av

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Norge og Israel til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue.

overenskomsten. I artikkelens 2. avsnitt er det tatt forbehold om senderstatens beskatningsrett.

Kapittel VII inneholder sluttbestemmelser (artiklene 31 og 32).

I henhold til artikkel 31 vil overenskomsten for Norges vedkommende første gang få anvendelse på skatter av inntekt som er oppebåret i kalenderåret 1965 eller i løpet av noen regnskapsperiode som er avsluttet i dette år. For så vidt angår formuesskatter, får overenskomsten første gang anvendelse på formue pr. slutten av kalenderåret 1965 eller pr. den siste dag i noen regnskapsperiode avsluttet i løpet av dette kalenderår.

For Israels vedkommende får overenskomsten første gang virkning for inntekter som oppebæres etter 1. april 1965.

Overenskomsten fastsetter at avtalen av 1. februar og 24. mai 1955 mellom Norge og Israel om gjensidig fritakelse for beskatning av skipsfart og luftfart ikke skal ha virkning

i den tid den nye overenskomst er i kraft, idet art. 8 nå regulerer beskatningen av denne virksomhet.

Artikkel 32 fastslår at overenskomsten kan oppsies etter året 1970 med minst seks måneders skriftlig varsel.

Utenriksdepartementet tilrår at overenskomsten ratifiseres. Finansdepartementet er enig i dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt utkast til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av overenskomst mellom Norge og Israel til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Oslo 2. november 1966.

Vi OLAV, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget blir innbudt til å fatte vedtak om samtykke til at Norge ratifiserer en overenskomst mellom Norge og Israel til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Oslo 2. november 1966. Tilråding fra Utenriksdepartementet ligger ved i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 10. mars 1967.

Under Vår hånd og rikets segl

OLAV

(L. S.)

Per Borten

Dag Berggrav
kst.